

travelbook

Jamajka

Bezdroża

Mistrzowska **ERGO**
#ochrona HESTIA

Autor przewodnika: Anna Kiełtyka

Redaktor prowadzący: Agnieszka Krawczyk

Redakcja: Aleksander Król

Korekta: Magdalena Gałuszka

Opracowanie kartograficzne: DAKA – Studio Graficzne

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

OSM (www.openstreetmap.org)

Redakcja techniczna i skład: Sabina Binek

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorka oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorka oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bejam1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-4013-8

Copyright © Helion, 2018

• Kup książkę	• Księgarnia internetowa
• Poleć książkę	• Lubię to!
• Oceń książkę	Nasza społeczność

Spis treści

ATRAKCJE JAMAJKI	8
INFORMACJE PRAKTYCZNE	13
PRZED WYJAZDEM	14
Wybór czasu podróży	14
Źródła informacji	15
Formalności	16
DOJAZD	18
Samolotem	18
Statkiem	19
NA MIEJSCU	20
Komunikacja	20
Noclegi	22
Wyżywienie	24
Zagrożenia	27
INFORMATOR A-Z	29
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	39
ZAPROSZENIE DO PODRÓŻY	40
KRAJOZNAWCZE ABC	41
Ukształtowanie terenu	41
Klimat	42
Flora i fauna	43
SPOŁECZEŃSTWO	45
Religia	49
► Sławni Jamajczycy	50
Język	53
KULTURA I SZTUKA	55
Muzyka	55
Teatr i taniec	57
Film	60
Sztuki plastyczne	60
Sport	61
KUCHNIA	63

KINGSTON I OKOLICE	67
KINGSTON	68
Historia	68
Warto zobaczyć	69
Downtown	69
Trench Town	78
Uptown (New Kingston)	79
OKOLICE KINGSTON	84
Port Royal	84
Na wschód od Kingston	86
Na zachód od Kingston	87
Spanish Town	88
BLUE MOUNTAINS	93
BLUE MOUNTAINS	94
Warto zobaczyć	94
▶ Najlepsza kawa świata	98
PORT ANTONIO I WSCHODNIE WYBRZEŻE	105
PORT ANTONIO	106
Historia	106
Warto zobaczyć	107
▶ Żółty biznes	110
OKOLICE PORT ANTONIO	112
Na wschód od Port Antonio	112
Na zachód od Port Antonio	116
OCHO RIOS I PÓŁNOCNE WYBRZEŻE	119
OCHO RIOS	120
Historia	120
Warto zobaczyć	121
▶ Plaże w regionie Saint Ann	128

OKOLICE OCHO RIOS	130
Na wschód od Ocho Rios	130
Na zachód od Ocho Rios	133
MONTEGO BAY I OKOLICE	137
MONTEGO BAY	138
Historia	138
Warto zobaczyć	141
Downtown	141
Hip Strip	145
▶ Plażę w okolicy Montego Bay	146
OKOLICE MONTEGO BAY	148
Na wschód od Montego Bay	148
Na południe od Montego Bay	153
Cockpit Country	155
NEGRIL I ZACHODNIE WYBRZEŻE	161
NEGRIL	162
Historia	162
Warto zobaczyć	163
OKOLICE NEGRIL	166
Na północ od Negril	166
Na wschód od Negril	167
TREASURE BEACH I POŁUDNIE WYSPY	171
TREASURE BEACH	172
Warto zobaczyć	172
INDEKS	181

CUDA NATURY

Wodospad Dunn's River

Potężny wodospad o wysokości prawie 55 m tworzą kaskady, które kształtem przypominają wielkie kamienne schody. Wspinaczka na szczyt należy do głównych atrakcji Jamajki.

Wodospad Reach Falls

W samym środku tropikalnego lasu spadające ze skał masy wody tworzą naturalne baseny i laguny oraz podwodne jaskinie.

Blue Mountain Peak

Trekking na najwyższy szczyt Jamajki od kilku lat cieszy się ogromną popularnością wśród turystów. Z góry rozciąga się przepiękny widok na zieloną okolicę, o świcie zaś można podziwiać niesamowity wschód słońca.

Black River

Spływ najdłuższą rzeką na wyspie gwarantuje dreszczyk emocji – tylko tutaj można doświadczyć bliskiego spotkania z krokodylami.

Świetlista Laguna

Co noc mikroalgi bruzdnice rozświetlają wody laguny swoją srebrną powłoką. Ten przepiękny spektakl jest jedną z największych atrakcji wyspy.

Błękitna Laguna

Naturalna laguna wypełniona słodką i słoną wodą w otoczeniu niesamowitej zieleni to kwintesencja jamajskiej natury. Można stąd zorganizować rejs bambusową tratwą na pobliskie wysepki i plaże.

Atrakcje Jamajki

Kup książkę

Poleć książkę

NAJPIĘKNIEJSZE PLAŻE

Seven Mile Beach

Najsłynniejsza plaża na Jamajce, a może nawet na całych Karaibach. Niespotykane długą plażą z białym jak mąka piaskiem, położoną nad krystaliczną wodą o lazurowej barwie.

Winnifred Beach

Zakątek ten jest jednym z niewielu miejsc, gdzie można zaznać błęgiego spokoju, z dala od wszechobecnych naciągaczy.

Frenchman's Cove

Rajska plaża, gdzie górską rzeką wpada do morza. Teren należy do pobliskiego hotelu (wstęp płatny), ale dzięki temu cała okolica jest utrzymana w czystości.

Boston Bay

Idealne miejsce dla surferów i amatorów skoków do wody z klifów. Na miejscu można również spróbować najlepszego jerk chicken na wyspie.

Reggae Beach

Uczęszczana przez imprezowiczów plaża, na której niemal co weekend organizowane są koncerty i pokazy tańca.

Treasure Beach

Mała wioska rybacka z kilkoma kameralnymi plażami, które co roku przyciągają spragnionych ciszy i swobodnej atmosfery turystów.

Doctor's Cave Beach

Plaża w Montego Bay znajduje się w sercu rozrywkowej części miasta. Wokół położone są liczne restauracje, bary i kluby nocne.

Kup książkę

Poleć książkę

NAJCIEKAWSZE IMPREZY MUZYCZNE

Reggae Sumfest

Największy na świecie festiwal muzyki reggae odbywa się co roku w Montego Bay. Autentyczne święto muzyki, tańca i radości życia.

Rebel Salute

Kilkudniowa zabawa przyciąga co roku na południe wyspy wielbicieli muzyki reggae oraz zdrowego stylu życia. Podczas festiwalu sprzedawana jest wyłącznie żywność wegańska.

Jamaica Carnival

Najbarwniejsze obchody karnawałowe mają miejsce w Kingston, Montego Bay i Ocho Rios. Wydarzeniu towarzyszy wiele mniejszych imprez kulturalnych.

Urodziny Boba Marleya

Co roku rodzina Boba Marleya urządza darmowy urodzinowy koncert w Kingston. Do współpracy zapraszane są największe gwiazdy lokalnej i zagranicznej sceny muzycznej.

Jamaica Jazz & Blues Festival

Jamajka to nie tylko reggae i Bob Marley. Aby się o tym przekonać, warto wybrać się na najważniejszy festiwal muzyki jazzowej na wyspie.

Fi Wi Sinting Jamaican Festival

Festiwal kultury afrykańskiej odbywa się w Hope Bay w pobliżu Port Antonio. W trakcie imprezy można zobaczyć popisy muzyków, taneczerzy czy skosztować tradycyjnych przekąsek.

Kup książkę

Poleć książkę

ŚLADAMI BOBA MARLEYA

Nine Mile

Co roku tysiące fanów muzyki urządza pielgrzymki do małej wioski, w której urodził się Bob Marley. W Nine Mile znajduje się również grób tego legendarnego muzyka reggae.

Muzeum Boba Marleya w Kingston

Dom Marleya z okresu jego największych sukcesów. Zgromadzono tutaj wiele ciekawych eksponatów, prywatnych zdjęć i plakatów z tras koncertowych.

Trench Town Culture Yard

Pierwszy dom Marleya po przeprowadzce do Kingston znajdował się w ubogich slumsach w Trench Town. Na miejscu można zobaczyć oryginalną gitarę króla reggae.

Studio Nagrań Tuff Gong

Obecnie największe studio nagraniowe na Karaibach, które zostało rozstawione przez Marleya i jego muzykę. Dziś każdy artysta w kraju marzy, aby tutaj tworzyć.

Kup książkę

Poleć książkę

Sławni Jamajczycy

Z Jamajki pochodzi wiele sławnych osób, głównie ze świata sportu, popkultury i muzyki. Do najbardziej znanych zaliczają się: twórca muzyki reggae Bob Marley, sprinterzy Usain Bolt oraz Asafa Powell, sprinterka Shelly-Ann Fraser-Pryce, założyciel ruchu rastafarian Marcus Garvey, bokser Lennox Lewis, raper 50 Cent, piosenkarze Sean Paul oraz Shaggy, piosenkarka Grace Jones, pisarka Colin Campbell, bejsbolista Patrick Ewing.

Bob Marley (1945–81)

Marley urodził się w małej wsi Nine Mile (zob. s. 129) w regionie Saint Ann jako Nesta Robert Marley. Był dzieckiem pochodzącym ze związku mieszanego, miał czarną matkę i białego ojca. Rodzice rozstali się jeszcze przed jego narodzinami, dlatego przez pierwsze lata życia piosenkarz mieszkał tylko z matką w skromnej chacie. Kilka lat później nastoletni Bob porzucił szkołę i zaczął pracować jako spawacz. Mniej więcej w tym okresie przeprowadził się wraz z matką i jej nowym mężem do domu w Trench Town, slumsów na obrzeżach Kingston, z którymi był

Kup książkę

Poleć książkę

związany do końca życia. Wielką popularność zdobywała wówczas muzyka rhythm & blues, Marley postanowił więc spróbować sił w śpiewaniu. W 1963 r. wraz ze znajomymi założył zespół The Wailers, z którym odnosił olbrzymie sukcesy. Sława grupy niebawem wykroczyła poza granice Jamajki, Marley koncertował na całym świecie. Łącznie zdołał sprzedać ponad 75 mln egzemplarzy swoich płyt. Piosenkarz zmarł na raka 11 maja 1981 r., będąc u szczytu kariery. Do dziś pozostaje najsłynniejszym Jamajczykiem w historii, przedstawicielem ruchu rastafarian, przede wszystkim zaś legendą muzyki reggae.

Usain Bolt (ur. 1986)

Wielokrotny mistrz olimpijski w biegach urodził się w małym miasteczku Sherwood Content w północno-zachodniej części Jamajki. Już w szkole podstawowej wyróżniał się niesamowitą sprawnością fizyczną, był bardzo szybki i wytrzymały. Na początku Usain próbował swoich sił w krykiecie, który na Jamajce jest równie popularny co piłka nożna. Młodzieniec osiągał jednak znacznie lepsze wyniki w bieganiu i wkrótce całkowicie poświęcił się treningom lekkoatletycznym. Bolt wywalczył stypendium sportowe w jednej ze szkół w Kingston. W 2008 r. na olimpiadzie w Pekinie sprinter zdobył trzy złote medale: za biegi na 100 i 200 m oraz w sztafecie 4x100 m (później sztafeta Jamajki została zdyskwalifikowana z powodu używania dopingów przez jednego z biegaczy – Cartera). Sukces ten powtórzył jeszcze dwukrotnie, na olimpiadach w Londynie i Rio de Janeiro. Jedenastokrotnie stał na podium jako mistrz świata, jest również rekordzistą świata w biegach na 100 i 200 m.

Marcus Garvey (1887–1940)

Jamajski bohater narodowy, nacjonalista i twórca głównych założeń doktryny ruchu rastafarian. Garvey urodził się w Saint Ann's Bay. W młodości podróżował po Ameryce Środkowej, gdzie wielokrotnie spotykał się z przejawami dyskryminacji czarnych obywateli. Po powrocie do kraju założył Stowarzyszenie Doskonalenia Czarnych, promując jedność wszystkich mieszkańców wyspy. W kolejnych latach przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie powołał do istnienia przedsiębiorstwo Black Star Line mające wspierać czarnoskórych wracających do Afryki. Na skutek problemów z prawem został jednak deportowany na Jamajkę. W ojczyźnie założył Ludową Partię Polityczną, lecz po przegranych wyborach wyemigrował do Londynu. Nie doczekał się uzyskania niepodległości przez Jamajkę, zmarł w Anglii, a jego ciało dopiero po latach wróciło do ojczyzny. Podobizna Garveya widnieje na banknocie 2-dolarowym.

Kingston

Kingston może nie jest aż tak popularnym celem turystycznych wycieczek jak Montego Bay czy Ocho Rios, lecz nie można mu odmówić specyficznego uroku. Największe anglojęzyczne miasto Karaibów jest biznesowym i administracyjnym sercem Jamajki. Życie płynie tutaj znacznie szybciej niż w innych miejscach na wyspie. To szalone tempo co roku przyciąga nowych mieszkańców, poszukujących lepszych warunków życia. Obecnie w Kingston mieszka ponad 600 tys. osób, choć spacerując ulicami miasta wydaje się, że jest ich o wiele więcej. Chaotyczny i nieokiełznany styl życia w stolicy może początkowo zniechęcać, ale warto dać temu miastu drugą szansę, gdyż potrafi ono ukazać bardziej autentyczne oblicze Jamajki.

Kingston położone jest na południowym wybrzeżu wyspy, nad zatoką o tej samej nazwie co miasto. Od północy otacza go najwyższe pasmo górskie w kraju, Blue Mountains, od południa graniczy z wodami Morza Karaibskiego. Stolica znajduje się w hrabstwie Surrey, położonym w regionach Kingston i Saint Andrew.

HISTORIA

Kingston zostało założone w 1692 r., zaraz po tym, gdy potężne trzęsienie ziemi zniszczyło pobliski **Port Royal**. Wcześniej okolice u podnóża Blue Mountains były terenami typowo rolniczymi. Po kataklizmie zaczęto budować tutaj nową osadę. Gwałtowny rozwój miejscowości nastąpił w 1703 r., wtedy to wielki pożar

doszczętnie już spustoszył Port Royal (zob. s. 84), co doprowadziło do masowej przeprowadzki ocalałych mieszkańców. Ponadto rząd obiecał obywatelom wykupienie nowych gruntów po dokładnie takiej samej cenie, jaką zapłacili za swoje poprzednie posiadłości w Port Royal. Mniej więcej w tym czasie geodeta John Goffe opracował plan urbanistyczny rozbudowy nowego miasta oparty na sieci prostokątnych ulic, które miały usprawnić handel, przede wszystkim transport towarów pomiędzy portem a plantacjami położonymi w głębi lądu. Już kilka lat później miasto zamieszkiwało już prawie 11 tys. osób, co czyniło je największym ośrodkiem na wyspie. Handel kwitł, w okolicy zaczęto budować coraz więcej budynków, wkrótce powstała tutaj pierwsza na wyspie szkoła i teatr. W końcu w 1872 r. Kingston zostało **stolicą Jamajki**, odbierając ten tytuł Spanish Town. Czas prosperity zakończyło 14 stycznia 1907 r. olbrzymie **trzęsienie ziemi** (zob. s. 77), które obróciło w ruinę znaczną część stolicy, w tym prawie całą kolonialną zabudowę. Aby zabezpieczyć się na wypadek przyszłego kataklizmu, wprowadzono nowe prawo budowlane. Od tej pory zabudowa nie mogła przekraczać trzech pięter (18 m wysokości) oraz musiała być wykonana z mocnego betonu. W połowie XX w. do stolicy przyjeżdżało coraz więcej ludzi, skuszonych perspektywami, jakie dawała wielka metropolia. Wkrótce zaczęło brakować miejsca dla przybyszów, nie wystarczało dla wszystkich pracy, transport był przeciążony,

a kanały ściekowe wiecznie zatkane. Wokół Kingston jak grzyby po deszczu wyrastały **slumsy**, jak Trench Town, dzielnica zamieszkała przez najuboższych, którzy przeprowadzili się tutaj z biednych prowincji wiejskich. Coraz większym problemem stawała się przestępczość i porachunki gangów. Dzisiaj Kingston wciąż walczy z niechlubną opinią **najniebezpieczniejszego miasta** na Karaibach. Od kilku lat można jednak zaobserwować istotne zmiany, szczególnie w dzielnicy New Kingston, nowym sercu miasta.

WARTO ZOBACZYĆ

Downtown

Na mapie Downtown przykuwa uwagę gruntownie przemyślana i zorganizowana struktura miejska, którą tworzy siatka równoległych i prostopadłych ulic. Ten uporządkowany plan zabudowy zupełnie nie odzwierciedla charakteru

tej części miasta. W rzeczywistości spacer po Downtown to nieustanna walka z wszechobecnym chaosem, szalonymi kierowcami i drobnymi handlarzami, którzy całkowicie zawładnęli centrum Kingston. Ze względu na zagrożenia związane z przestępczością turyści zapuszczają się w te okolice dość rzadko. Każdy jednak, kto chce poznać historię i duszę miasta, zobaczyć najważniejsze zabytki i odwiedzić centra kulturalne, powinien obrać ten kierunek. Okolice najlepiej zwiedzać w ciągu dnia, w większych grupach, w towarzystwie mieszkańca dzielnicy lub z przewodnikiem.

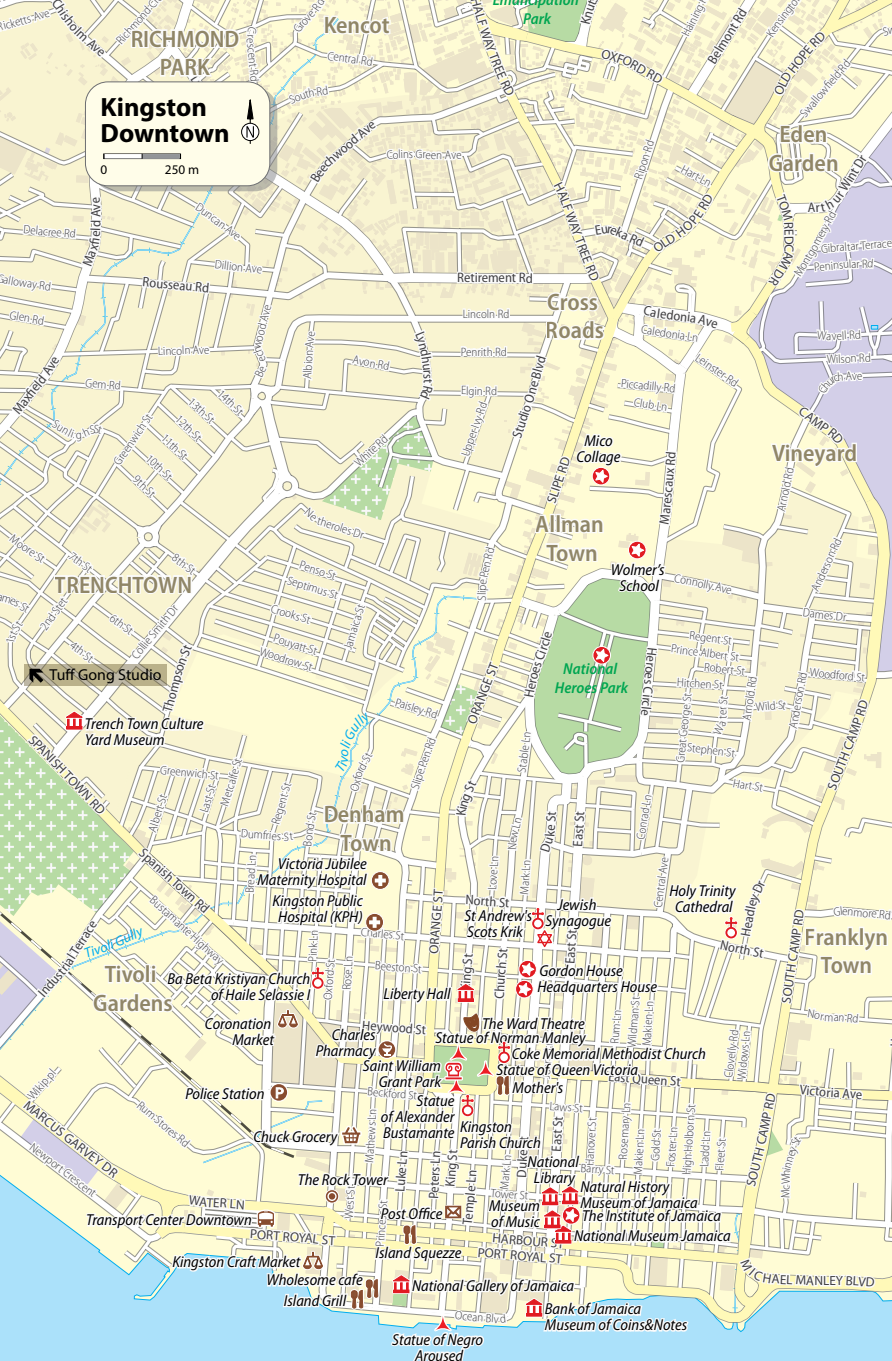
Sercem dzielnicy jest plac **St. William Grant Park**, zwany przez miejscowych **Parade**. W czasach kolonialnych w tej okolicy odbywała się musztra żołnierzy, w późniejszych latach było to miejsce ważnych wydarzeń i wieców politycznych. Wymierzano tutaj również publicznie kary, rzezimieszków przeważnie zakuwano w kajdany lub wieszano.

▼ Plac Parade

Kup książkę

Poleć książkę

MORZE KARAIBSKIE

Kup książkę

Poleć książkę

Pod koniec XIX w. utworzono tu **park** im. Królowej Wiktorii. Jednak po śmierci jamajskiego aktywisty **Sir Williama Granta** (1894–1977) podjęto decyzję o zmianie patrona. Do parku można się dostać przez jedną z trzech bram. Przy wejściu południowym znajduje się pomnik autorstwa miejscowego rzeźbiarza, Alvina Marriotta, przedstawiający pierwszego premiera Jamajki, Alexandra Bustamante, północną bramę zdobi statua polityka Normana Manleya, wschodnią zaś pomnik królowej Wiktorii. W parku umieszczone są także podobizny sir Charlesa Metcalfe’a, brytyjskiego administratora wyspy, oraz Edwarda Jordana, pierwszego czarnoskórego burmistrza Kingston. St. William Grant Park to ulubione miejsce fanów domina. Co wieczór, gdy upał staje się bardziej znośny, na kamiennym murku odbywają się rozgrywki tej popularnej

na Jamajce gry. Przy placu krzyżują się również dwie najważniejsze ulice miasta: King Street i Queen Street. To wokół nich skupiają się atrakcje Downtown.

Piękny i niestety bardzo zaniedbany kolonialny budynek po północnej stronie Parade to **Ward Theatre** 📍 **North Parade**; www.wardtheatrefoundation.com. Wybudowany w 1911 r. teatr był podarunkiem dla miasta od bogatego potentata przemysłu rumowego, pułkownika Charlesa Warda. Co roku przez 60 lat, w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia odbywały się tutaj **pantomimy**, wyjątkowe spektakle, podczas których w sarkastyczny sposób ukazywane były problemy społeczne. Niestety fatalny stan budynku teatru zmusił organizatorów do przeniesienia tego wydarzenia w inne miejsce. Obecnie ośrodek wciąż czeka na renowację.

▼ Pomnik Alexandra Bustamante – premiera Jamajki

THE RIGHT EXCELLENT
SIR WILLIAM ALEXANDER BUSTAMANTE
ST. P. C. G. E. L. D.
1894-1977
NATIONAL HERO

Kup książkę

Poleć książkę

Okolice Kingston

W sąsiedztwie stolicy położonych jest wiele ciekawych atrakcji turystycznych. Osoby zmęczone szalonym tempem życia w Kingston powinny obrać kierunek na pobliskie plaże, wielbicieli historii na pewno zainteresuje zabytkowe Spanish Town, zaś dla fanów pirackich podbojów ciekawym przeżyciem będzie wizyta w Port Royal. Kingston jest doskonale skomunikowane z każdym z tych miejsc, wszędzie dojeżdżają minivany, taksówki i route taxi (taksówki dzielone), by w spokoju rozkoszować się atmosferą pobliskich miasteczek.

PORT ROYAL

Dziś niepozorna wioska rybacka w sąsiedztwie Kingston szczyci się wręcz zdumiewającą historią. Przed wiekami Port Royal był bowiem stolicą wyspy i jednym z najlepiej rozwiniętych portów na całych Karaibach. Dziś tylko ruiny fortyfikacji przypominają o dawnej potęgde. Całe bogactwo tego miejsca zostało pochłonięte przez morze, choć

gorliwi katolicy do dziś uważają, że była to kara boska za grzechy „najbardziej niegodziwego miasta świata”.

Port Royal został założony w 1655 r. przez Anglików. Pierwotnie miejsce to nosiło miano Cagway, które było zniekształceniem hiszpańskiej nazwy, Cayo de Carena. Ośrodek zbudowano na niewielkiej wysepce połączonej z lądem 16-kilometrową groblą, zwaną dziś Przyładkiem Palisadoes. Z racji korzystnego położenia miasto było zabezpieczone przed atakami zarówno od strony lądu, jak i morza. Dla ochrony przed wrogiem wybudowano ponadto twierdzę – **Fort Cromwell**, obecny Fort Charles. W tamtych czasach Anglicy często wynajmowali piratów, którzy mieli za zadanie atakować hiszpańskie okręty i grabić miasta należące do Hiszpanii. Korsarze wielokrotnie zawijali do Port Royal, zostawiając w okolicznych tawernach olbrzymie ilości złota. Miasto kwitło, w pewnym momencie stało się najbogatszym i zarazem najbardziej zepsutym przybytkiem w tej części świata. W tym okresie mieszkało tutaj prawie 7 tys. osób. Do portu często zaglądały

Zagłada miasta piratów

W południe 7 czerwca 1692 r. południowo-wschodnie tereny Jamajki nawiedziło największe trzęsienie ziemi w historii kraju. W wyniku potężnych wstrząsów ówczesna stolica wyspy, Port Royal, osunęła się do morza, a następnie została doszczętnie zalana przez 12-metrową falę tsunami. W ciągu zaledwie dwóch minut miasto zamieszkane przez 7 tys. osób przestało istnieć. Obecnie w sąsiedztwie dawnego portu wciąż prowadzone są badania archeologiczne. Na dnie morza spoczywają wraki zatopionych statków, pojedyncze domy, fragmenty ulic i tysiące przedmiotów należących do mieszkańców (butelki wina, metalowe świeczniki,

talerze, kubki). W 1959 r. amerykańska grupa badaczy dotarła do podwodnego starego cmentarza, w którym znajdował się m.in. grób pirata Henry'ego Morgana. Cennym znaleziskiem jest kieszonkowy mosiężny zegarek wyprodukowany w Holandii w 1686 r., którego wskazówki zatrzymały się na godzinie 11.43, podając tym samym dokładny czas trzęsienia ziemi. Do tej pory odnaleziono prawie 100 tys. artefaktów, w tym drewniany kufer wypełniony srebrnymi monetami. Na podstawie tych znalezisk historycy mogą opracować szczegółową mapę miasta oraz odtworzyć życie codzienne w Port Royal pod koniec XVII w.

największe **pirackie legendy**: Nicholas Brown, Edward Teach zwany **Czarnobrodym**, Jack Rackham, Charles Vane, a także **Henry Morgan** (1635–88), najsłynniejszy korsarz tamtych czasów. Morgan słynął z okrucieństwa wobec przeciwników oraz wielkiej nienawiści do korony hiszpańskiej. W trakcie pirackiej kariery najechał i splądrował wybrzeże Panamy, Wenezeli i Kuby. Aby powstrzymać krnąbrnego korsarza przed zniszczeniem również

Jamajki, rząd nadał mu tytuł szlachecki, a także powierzył stanowisko gubernatora wyspy. Morgan do końca życia pozostał wierny Port Royal, gdzie po śmierci stanął jego nagrobek.

Złote czasy miasta zakończyły się w dniu 7 czerwca 1692 r. Gigantyczne **trzęsienie ziemi** i fala tsunami pogrzebały port i miasto. Większość mieszkańców zginęła, ci zaś, którzy ocalili, przenieśli się do pobliskiego Kingston. Niewielu powróciło na zniszczone przez kataklizm tereny, by odbudować domy. Niestety Port Royal nigdy już nie odzyskało utraconej sławy i bogactwa. Dzisiaj to mała i zaciszna wioska rybacka, doskonale miejsce na jednodniowe wycieczki ze stolicy. Ostatni wzrost popularności miasta to zasługa serii filmów *Piraci z Karaibów*, której akcja częściowo rozgrywa się w dawnym Port Royal.

Najważniejszym przystankiem podczas zwiedzania miasta jest zabytkowy

Kup książkę

Poleć książkę

Najlepsza kawa świata

Według wielu kawoszy to na Jamajce, wysoko w Górach Błękitnych, produkowana jest najlepsza kawa na świecie. Wyróżnia ją wyjątkowy balans smaku, rzadko spotykane połączenie słodkiego aromatu i kwasowości, który nadaje jej niepowtarzalny charakter. Pierwsze sadzonki kawowca przywiózł z Haiti na wyspę sir Nicholas Lawes w 1728 r. Wkrótce odkryto, że tutejsze warunki klimatyczne i ukształtowanie powierzchni sprzyjają uprawie, a otrzymany produkt charakteryzuje się bardzo wysoką jakością. Szczyt rozwoju przemysłu kawowego przypadł na początek XIX w.

Kup książkę

Roleć książkę

Wtedy to w całym kraju działało aż 686 plantacji, które eksportowały rocznie ponad 15 ton kawy. Po zniesieniu niewolnictwa plantacje zaczęły upadać, głównie z powodu braku siły roboczej. W pewnym momencie eksport spadł do poziomu 1,5 t rocznie. Przez kolejną dekadę produkcją kawy trudniły się głównie małe rodzinne plantacje. W 1953 r. rząd Jamajki utworzył CIB – The Coffee Industry Board of Jamajka (Radę Przemysłu Kawowego), która miała sprawować kontrolę nad jakością i cenami skupu ziaren od farmerów, i przemysł kawowy zaczął się odradzać. Jamajka była również pierwszym krajem na świecie, który przyporządkował dokładne położenie geograficzne do konkretnej marki kawy (podobnie jak francuski przemysł winiarski uczynił z winem). Obecnie cała kawa eksportowana z Jamajki jest opatrzona znakiem towarowym CIB, który jest gwarancją najwyższej jakości oraz potwierdza, że produkt jest oryginalny i pochodzi z regionu Blue Mountains. Kawę Blue Mountain można kupić także w polskich sklepach internetowych; paczka o pojemności 100 g kosztuje... ok. 100 PLN.

Kup książkę

Poleć książkę

Port Antonio

Port Antonio wciąż skutecznie opiera się masowej turystyce. Mniej tutaj kurortów i hoteli all inclusive w porównaniu z innymi odcinkami wybrzeża Jamajki. Odwiedzający wyspę zaglądają w te okolice o wiele rzadziej niż do pobliskiego Ocho Rios. Nie oznacza to jednak, że Port Antonio nie ma nic ciekawego do zaoferowania. Wręcz przeciwnie, każdy przybysz zachwyci się swobodną atmosferą tego miejsca i oszałamiającą przyrodą.

Miasto jest położone na zachodzie wyspy, w prowincji Portland (z ang. „kraj portów”). Nazwa ta doskonale odzwierciedla tutejsze ukształtowanie terenu. Poszarpana linia brzegowa, powstała w wyniku działalności wulkanicznej oraz oddziaływania erozyjnych sił wód morskich, tworzy kilkadziesiąt mniejszych lub większych naturalnych portów z pięknymi plażami. Region ten charakteryzuje się także największą wilgotnością na wyspie, czego efektem jest bujna roślinność. Rozległe ziemie Portland przecinają liczne zielone wąwozy obficie porośnięte lasami deszczowymi. W oddali zaś majaczą szczyty Blue Mountains, największego pasma górskiego na Jamajce.

HISTORIA

Do tej pory nie odnaleziono w tych okolicach żadnych śladów Indian Taino. Prawdopodobnie ukształtowanie powierzchni i widok stromych klifów zniechęcały tubylców do zakładania tutaj osad. Pierwszymi mieszkańcami wschodniego regionu zostali Hiszpanie,

którzy bliźniacze zatoki, nad którymi leży obecne Port Antonio, nazwali mianem Puerto San Francisco (dziś West Harbour) i Puerto Antón (East Harbour), a pobliską rzekę – Rio Grande. Osadnicy szybko wykarczowali okoliczne lasy i założyli kilka farm, gdzie hodowali przywiezione z Europy zwierzęta gospodarskie. Jednak po przybyciu Brytyjczyków Hiszpanie uciekli, a tereny nad zatokami znowu popadły w zapomnienie.

Pomimo że pod względem administracyjnym region Portland został oficjalnie wytyczony już w 1723 r., to w dalszym ciągu nikt z angielskich kolonistów nie chciał się tutaj osiedlić. Władze wyspy wpadły więc na pomysł atrakcyjnej zachęty: każdy osadnik otrzymywał darmową ziemię, niewolników, 7-letnie zwolnienie z podatków gruntowych oraz zakaz wymierzania kar i wytaczania spraw sądowych w tymże okresie. Ponadto pierwsze zbiory nagradzane były beczką mąki oraz dwiema beczkami wołowiny. Mimo to na przeprowadzkę odważyła się garstka najbardziej wytrwałych farmerów, którym niestraszne były obfite deszcze, bagna, gęsta dżungla oraz ataki ze strony maronów, potomków niewolników zbiegłych w okoliczne góry.

W 1729 r. na półwyspie wybudowano **Fort George**, twierdzę, która miała raz na zawsze położyć kres hiszpańskim atakom na wschodnie wybrzeże Jamajki. Budowla wywierała niemałe wrażenie, w murach o wysokości 3 m znajdowały się specjalne okna wyposażone w 22 armatnie działa.

Dynamiczny rozwój Port Antonio nastąpił dopiero po 1880 r., kiedy to drobny handlarz **Lorenzo Baker** rozpoczął eksport **bananów** i orzechów kokosowych z Jamajki do Stanów Zjednoczonych, a ściślej – do Bostonu. Zachęcony pierwszymi sukcesami otworzył firmę Boston Fruit Company, po czym wrócił na wyspę i rozpropagował wśród rolników Portland opracowany przez siebie system sadzenia, zbioru, a następnie sprzedaży bananów. Kluczem do powodzenia był pomysł zapełniania pustych łodzi, które płynęły z powrotem na Jamajkę po kolejny transport bananów, amerykańskimi podróżnikami spragnionymi odpoczynku od uciążliwości surowej bostońskiej zimy, w tropikalnym klimacie Karaibów. Tak oto do Port Antonio przybyli pierwsi turyści, a Baker odkrył kolejną żyłę złota – **przemysł turystyczny**.

▼ Zabytkowy budynek z epoki kolonialnej

WARTO ZOBACZYĆ

Centrum Port Antonio wyznaczają w zasadzie dwie ulice: wiecznie zakorkowana Harbour Street i biegnąca wzdłuż wybrzeża Allan Avenue. Większość zabudowy miejskiej jest bardzo zaniedbana i zaledwie kilka budynków zasługuje na uwagę. Główny plac (skrzyżowanie Harbour Street, Fort George Street i West Street), obecnie pełniący funkcję parkingu, znajduje się obok **wieży zegarowej**. Uwagę przykuwa kamienny budynek z 1895 r., w którym swego czasu mieścił się sąd, a obecnie czynny jest tutaj National Commercial Bank i urząd pocztowy. Żelazne kolumny wspierające werandę na drugim piętrze zostały sprowadzone ze Szkocji. W sąsiedztwie położony jest **pomnik Cenotaph**, upamiętniający mieszkańców Portland,

Kup książkę

Poleć książkę

o 200 m wysepkę Pellew. Dojazd do San San Beach route taxi (100 JMD).

Największą sławę ★ **Błękitna Laguna** zyskała po premierze filmu o tym samym tytule, (1980), z Brooke Shields w roli głównej. Blue Lagoon to wielki zbiornik ze słodką i słoną wodą, położony pośrodku lasu. Miejscowi wierzą, że nie ma on dna, tak naprawdę głębokość jeziora wynosi 60 m! W 2002 r. David Lee ustanowił tutaj rekord głębokości w nurkowaniu na jednym wdechu (60,35 m). Kolor wody zmienia się pod wpływem słońca, od zielonego po przejrzysty turkus. Brzegi porasta las, po jednej stronie laguny wysypana jest sztuczna plaża, gdzie znajdują się restauracja i bar (transport łodzią do restauracji 500 JMD). Można tu popływać z rurką, organizowane są wycieczki łodzią i bambusowymi tratwami na pobliskie plaże i wyspy (godzinna wyprawa 6–30 USD). Teren wokół zbiornika należał kiedyś do pisarza **Robina Moora**, autora książki *Francuski łącznik*, niestety huragan zniszczył całą posesję, która

wymaga rekonstrukcji. Turyści często przeskakują kamienny murek i wchodzą do laguny od tej właśnie strony, ponieważ jest tutaj o wiele więcej miejsca na rozłożenie ręczników. Przy „oficjalnym” wejściu znajduje się jedynie niewielkie drewniane moło. Wstęp na teren laguny jest darmowy. Przejazd route taxi z Port Antonio kosztuje 100 JMD.

Winnifred Beach jest ulubioną plażą Jamajczyków. W 2007 r. mieszkańcy miasta udali się nawet do sądu, aby wywalczyć prawo do darmowego korzystania z plaży. Dziś również turyści chętnie odwiedzają to miejsce. Route taxi z Port Antonio (150 JMD) wysadza pasażerów na rozwidleniu dróg, skąd do celu trzeba przejść wiejską drożką (spacer trwa 15 minut). Na końcu drogi czeka nagroda: biały piasek, lazurowa woda oraz błogi spokój. Plaża ma kształt podkowy, z obu stron otoczona jest lasem. Na miejscu znajdują się toalety oraz bar z przekąskami (jerk chicken 7 USD). Tutejsi artyści sprzedają swoje rękodzieło, lecz nie są tak natarczywi i natrętni jak w Ocho

▼ Błękitna Laguna

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

travelbook

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Jamajka

jest jak piosenka reggae, przepełniona radością oraz pochwałą prostego i niespiesznego życia. Dynamiczna i nieokiełznana, po chwili zaś spokojna w swej melodyjnej melancholii. Głośny rytm wielkich miast przełamuje szum fal i wiatru kołyszącego liśćmi palm. Odwiedzając wyspę, łatwo zrozumieć, dlaczego właśnie tutaj narodziła się ta muzyka, i jak trafnie odzwierciedla ona jej charakter.

Rajskie plaże

Wspaniałe **wodospady**

Muzyka **reggae**

Rum i **James Bond**

Pikantna kuchnia

Najlepsza **kawa** świata

 Bezdroża

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:

ebookpoint^{PL}

ISBN 978-83-283-4013-8

9 788328 340138

Cena 26,90 zł